

Latweeschu Awises.

49. gaddagahjums.

No. 4.

Trefchdeenā, tannī 28. Janwarī (9. Februari).

1870.

Latweeschu Awises	ar saweem veelikumeem maksa par gaddu	70 kap. fudr.
Zelgawā	veefuhioht	1 rubl. f.
zittur aiffuhioht ta lappa ween:	70 kap. f.	
elspedija:	19½ kap. f.	
pasta nauda:	10½ kap. f.	

vanissam: 1 rubl. f.

Kas us sawu wahrdū avstlehs 24 eksemplarus, wehl weenu dabuhs kloft parvelli. Jaavstelle: Zelgawā awischi nammā pee **Daniels Minnes**, teatora un webwera eelas stubri un pee **Dr. Buchholz**, leelā Aleksander celā Nr. 18. Wissi mahzitaji, fshohmeisteri, pagora walditaji, skribverti un zitti tautas drauzi teek luhgti, laj lassitajeem argahda apstrelschau. — Redakteera adreste: Pastor Sakranowicz Putringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Rahdajā: Daschadas finnas. Par mahju pirkshau. Diwi tsmiffschi. Wisdeguns. Aibidas. Labbibas un preefchu tregus. Studi-nashanas.

Daschadas finnas.

No ekschsemmehm.

Baltijas generalgubernatoris irr to no Kurzemmes semneku likumu komisijas faraksttu un apspreestu par-mahzishanu, kā Austruma juhrallas gubernās pagastu magazīnes un naudas sahdes laj valda. Ihdī ar tamēm pee tam peederrigahm jaunahm grahmatahām apstiprinajis un spehkā zehlis. Deht ta laika, ar kureu jaunai rakstu weshanai buhs jasahkabs, kā arri pehz scho jauno grahmatu dahrguma kloktakas finnas us preefchu taps dohtas.

Preefch Baltijas domehnu waldishanas usturra irr nospreesti 28.160 rubl. f.

Zelgawā to 13. Janvar 3 Leisheem, kas pee nepateesas svebreschanas veenahkti, tas spredums tappa sludinahks, kā wissi trihs us muhscha laiku tohp us Siberiju aisdīhti. Arri par teem 6 slepkaaneem, kas isgohyuschi seem' Zelgawā nokahwa to puisi Jann Ahbolin, 14. Janwar tas spredums pee kahla lassihits preefchā, kā wissi tohp us Siberiju pee kalna darbeem nodīhti. Klahtakas finnas par abeem behdigeem notikumeem nahkofchōs nummuros nessīm.

A. H-n.

Kuldīgā kā dsird, taisahs scho pawaffar leelu Kreewu bāshīzu buhweht, plazzis preefch tam jau effoht erahdīhs.

No Tukuma pusses dsird par dauds sahdsibahm, kas atkal notikusbas. Blawas muishas melderim to naik' no 3. us 4. Janvari diwi firgi ar rotteem un wissu eejuhgu no stalleem issagti. Lihds Lapmesh frohgau warreju-schi pehdas dsīht, bet tahlahk ne. Lāndis no tabs pasbas muishas gan redsejuschi lungu brongā koscokā melderā rottobē teem garram pabruazam, bet dohmajuschi kā bubschoht labds melderā roddineeks. Laj Deewis dohd tumfibas darbam gaismā nahst!

No Grohbinas aprinka. Gan arri us muhsu pussi warr Deewu flaveht, kā jaunais gods nau wis fahzees kā pehrn, ar daschadahm truhzibahm un gruhtumeem, Lautinus reds ar dauds prezigakeem waigeem staigajam, gohds Deewam arri pee wesselibas schim brihscham meh-reni turrahā. Bet tomehr ar pee mums dsird dauds scheh-lojameš par daschadahm negantibahm, kas taggad dauds beesaki noteek, ne kā ograht, kur truhkums mobzija. It ihpaschi dauds dīnd par sahdsibahm un laupischanahm. Nepeeteek, kā daschū klehti islaupa, arri jau lohvi no stalleem lohp issagti. Grohbinas turumā zilwelī us zellā opturreti un aplaupiti. Sharp ubbageem kas muhs becī apmekle, wehl dauds behrni redsami. Rahdabs kā schee gan wissi māses truhzibas deht to nedarra, bet dasch to no ihsīa truhkuma gadda kā amatu buhs usnehmis, kas tam wairahk eenes, ne kā kad sawus flinkus kaulus pee darba pesspeestu. Wiswairahk noscheljami tee behrni, kas us tahdu zellū tohp raddinati, kas no teem gan gallā warr isnahkt? Waj tad pagastu waldischanas nenems reis scho leetu rohkā? Skohlas schoseem nau wis tā no behr-neem apmekletas, kā to ihsīi warreja zerreht, tik tee ween wairahk skohlās atnahk, kas pawaffarā eswehtijami, bet zittu mas atrohn. Gan deewsgan jau nu irr kawehts, un jo fīrdigaki waijadetu speestes pee mahzibahm, jo scho rohbu wehlahk, kad buhs eswehtiti, rettās dabuhs is-pildiht. Arri dsird kā ap swehtkeem, kur gan warreja daschadā wihsē labbahk un ar gohdu laiku pawaddiht, zittās weetās puishchi naiki buntojusches us kauschanohs, wezzu cenaidu kas wehl no išgahusbas wassaras pee meitahm ejoht fakrahjees aismakht. Tā ihpaschi pee Frei-jāskrohga dauds sanahkušches karvu turreht, no kurre kā dsird weens puisis ar falaustu rohku mahjās pahrwilzees. Nau wis pirma reise un pirma weeta, kur tahdas apgreh-zibas noteek. Dasch labs wehl ar fillu mugguru un zauru galwu leelahs un kā ar gobda sihmehm pusckohsts us mahjām welkahs. Tā sivehtlus sivehtīt gan nepeeklahjahs, un kā rahdabs schee nau finnajuschi zittadi sawu sivehtku

laiku pawaddiht. Waj nebuhtu labbahk dorijschi, ja no ſkohlmeiftreem grahmataſ preeſch laſſiſhanas buhtu nehmuschi, jo mumſ ne tahtu weena no ohtras jau 5 grahmatu krahtuweſ preeſch laſſiſhanas eeriktetas. K. S.

Aiſputte 17. Janwar it peeveſchi ſaſlimma un nomirra 20 gaddu wezs jauneklis telegraſa uſraugſ ſ. M. Dſihwſ buhdams daschu reis biſ drageem ſtahtſtijis, ka jau weenreis ſawā muhſchā eſſoht 3 deenā ſaſham nobſt bijis, bet atkal atdſihwojees. Ta tad arri ſhoreiſ wehl to paſchu zerreja, iſpuhlejahs wiſſadi, bet kaſ mirris biſ, paſlikka miſris. Daſteri libki ſmalkahk iſmekledami atrad-duſchi, ka ſirds bijuſi ſprahguſi, paſchu teewgolla biſis labbi dſiſch un plats plihſums. Tapebz ka ſchahda leeta kohti retti gaddotees, ſchi ſirds taps glabbata un ir ſhim briſcham Aiſputteſ apteeki. C. T.

Gar Peepajas juhrialli braujoht nejen daschi zella wihiſ dabujiſchi ar rafbainekeem koutec, uſkrittufchi arri kahdam kahjineekam, bet ſchis biſis warren ſpebzigs un krahwiſ pirmajam ta par purnu, ka arri beeđri ſchli-duſchi. Blebſchu pulks wiſwairahk zellahs no jountai-fama dſelzetta ſtrahdnekeem, kaſ fallam uſnahkoht bes darba paſlikuſchi un bes pelnaſ.

Pee Palanges juhrialles noſlihkuſchi 12 wihiſ, kaſ wiſi weenā laiwinā eekahpuſchi un gibbejuſchi uſ Bruhſcheem braukt, warbuht aſliegtu pelnu dſiht. Dauds behdigas atraiues un ſhiki bahrini roud nu pebz ſameem gohdnekeem.

Chr. Sch—g.

Widſemmes gubernas awiſes finno atkal par wairahk ka 20 mahjabim, kaſ no faiſneekeem par dſimtu atpiktas, un kaſ lohpā kahdu 61 tuhtſt. rubl. maſſa.

Leelfirſts Nikolai Nikolajewitsch uſ paſemmiſu luhg-ſchanu irr uſnehmees Rihgas lohpū ſorgu beedribu ſawā angſtā uſraudiſba nemt.

"Rig. Zeitung" rakſta: Tiklab Kreewu ka Wahzu awiſes beidsamajās deenās daudſ ſianas neſſuſhas, ka Maſlawā un Pehterburgā daschi grehku rakſti, kaſ pret waldiſchanu uſmuſſina, atraſti. Kaut nu gan muhſu awiſes lihds ſchim par ſcho leetu ſluſſu zeetufchaſ, kamehr wehl ſkaidru ſianu par tam truhſt, tad tomehr runnas arri pee mumſ jau irr zehluſchahs, kaſ waj par daudſ waj par maſ ſwarrigi ſchihuſ ſeetis apſpreech. Schim briſcham tik tahtu ſinn, ka daschi jounekli irr uſ to ap-wainoti, ka ſchahduſ ne-apdohmiguſ rakſtus prettim nehmuschi un tahtahk dewuſchi. Maſlawā kahde ſtudents ar wahrdi Iwanow irr atraſts nokauts un uppē eefweeſis un ka redi zaur ſchahdeem paſcheem beedream. Uſweddeiſ eſſoht weens Netschahew, kurru wehl nau ſakehruschi, trihs no winna paſihgeem bohdessellis Uſpenſki un 2 jaunekli Nikolajew un Ausnezow eſſoht jau polizejai rohkaſ. Nuvat arri weena gaſvaſha Alekſandrow ſanemta zeeti un daschadi rakſti pee tahtu atraſti.

Rihgas Latweeſchu beedriba irr täpat, ka taſ jau daudſ leelde pilſchidams, preeſch Rihgas maſahk

turrigeem Latweeſcheem ehdeenu lehki 18. Janwar eezebluſi, kur katru deen no pulks. 11. lihds 1. warr ehdeenus par lehtu maſſu, weſſelu porziju par 6 kap. un puſporziju par 4 kap. dabuht. Raſs irr Maſlawas ahrihgā. — Latw. jaunā beedribas namā to naht no 13. uſ 14. Janwar ugguns iſzebluſees, ka dſiſd zaur pahri fullainu wainu, kaſ krahſni pohefurrejuſchi, bet polizmeiftera k. lihds ar dſehfejeem bijuſchi tuhdal klah, ta ka wiſſ azzu miſli bijuſ ſaglahbts.

Wolmarē ſemkohpjeju ſapulzē pebz Friedlaender k. pa-dohma ta leeta tifka apſpreesta, ka arri muhſu uſſes tohdi paſchu ſinnu tirgi buhtu eeweddami, ka Wahzemē, kur piezeji no paſchu ſinnu auſfinataju rohlahm warr ſinnus pirk, ta ka ta teſfa, kaſ lihds ſchim ſtarpandelmaneem pa labbu nahza, paſliku ſinnu auſfinatajeem un iſſtrah-datajeem.

Pehterburga. Miſtiera k. zaur zirkuleeri gubernatoreem dorra ſinnam, ka wiſſahm dſelzelli ualdiſchanahm ſkipti uſdohts par katru nelaimi, kur zilveki waj dſihwibu waj weſſeliu paſande tuhdal gubernatoran ſinnu doht, laj par neekeem runnas nezeſtaſ. — Reisora kan-zelejā kontroleeru jeb rakſtu uſraugu weetā irr 9 ſeewiſchki pebz ſchi amata peelikti. Wiſſas irr zaur augſtahm ſkohlahm gohjuſhas un te nu warrehs ſawu maiſt eſt, jo katru peln 200 rubl. lohnas un 200 rubl. wehl preeſch uſturra, bes tam ar gaddeem warr paňahkten penſju.

— „Суа. В.“ ſtabsta, ka pee kahda augſtas teefas ſekretehy ſohti baggois kaufmannis, kam pee ſchihuſ teefas dariſchanu bijuſi aifmirſis uſ galda 5000 rublu. Sekretehrs mannidams, no kam ſchi aifmirſchanahs gan zehluſees nodewis to noudi teefas presidentam. Laſ Deewſ dohd wiſſas weetā tahtus lungus, kaſ zaur dahnahm neleekahs lohzitees! —

— „Birſch aw.“ rouga Englantei eeteikt, kad grīb-voht ar Irlandeſcheem meerā dſihwoht, tad laj tur eewedoht tahtu paſchu ſemmes daliſchanu, ka Kreewu gubernās, pebz dwehfelehm. Dſirdehs gan ko tee atteikſ. Bet zitta Kreewu awiſe par ſcho paſchu ſemmes daliſchanu pebz dwehſeli ſkaitſa it behdigas ſunas neſſ. Reaſones gubernā daudſ weetahm ſemnekeem ſehtswiddus ſtabwoht mehſlu pilas, bet uſ laukeem negahſchoht, jo ſakhoht, ko taſ lihds, naſks daliſchanu un mans eekohptois gab-bale buhs atkal zittam par labbu. Wiſſi tik gaidoht rewiſoni, tad pirmohs gaddus pebz tahts wehl daudſ maſ ſemmi kohpjoht, bet ka jauna dwehſeli ſkaitſchanu gaide-ma, tad eimoht wiſſe atpakkal. Ta ſinnams dſihwe ne-warr eet uſ preeſch.

— Kreewu ſemme uſleen zaur Rothſchildu Englante un Ollantē 12 millionus mahrzimu (taſ irr kahdi 78 mil-ſioni rublu. Schis parahds ja-iſmaſka eelſch 81 gadda un ta noudi taps preeſch dſelzelli buhwem bruhketa.

— 17. Februari nelaika sohti baggata Kreewu kaufmannia Gromow manta, kas 22 millionus rublu leela, irr dassita starp winna atraitni un diwi brabkleem.

— Pehterburgas gubernas akzībēs eņehbīšanās išg. gaddā bijusīs: no dīsērēnem 6,518,186 rubl. un no tabakķas 1,922,874 rubl. Vai tur nebūhs lecls pulks qabjīs waj dibbenā waj qaijsā?

Kaunà jan labbu laiku pastahw komiteja, kas valihs-
dsibu ġnejgħama par to għadha, ka schihdinji kas għibb eet
u d'sallo Kreewussejmi, turp noteek, irr nesen 70 schihdu
niżżejkha amatnekkus turp noraidi jidu.

Vista tilta darbi 11. Janvar no ministerra weetneeka
k. apflettiti un pareisi atraisti. Steidsotees stipri ar darbu,
naklībm strāhdajohē pēc elektrijas ugguns, kas nakti gai-
schu kā deenu darroht. Ja nekabdi ihpažhi kawelli ne-
raddisees, tad lihds Februara gallam gan ar wiffu got-
tawi kluhs. S.

8

No. 9 hrsemichm.

Bruhschöd sà „Elb. aw.“ raksta, kahds gudrneeks few jaunu zeffu isdohmajees, sà warretu aissleegtu fluddinashanu laudihm peenest. Bruhschu semmè nau brihw fwesthas walsts lotterijas pedahwahlt un naudas preefsch tohm lassift. Ko nu lohshu pohrdeweis laj dorro? Winsch nemim 5 dahldern papihra naudas gabbalus, uslippina sawu fluddinaschanu por noudu schlehrsam vahri, sà ta jchi leekahs saturreshanas dehl par eelahpu uslikta. Kas nu tahdu noudu rohkä dabuhn, sinnams azjis usmettih s un fluddinaschanu lassih. Kod wihrs sik 1000 tahdu eelahpu uskrahwis un katrs naudas gabbals mas rehkojoht ik nedekas ween reis sawu fungu maina, tad gadda laikä fluddinaschana jau 52 tubkstoscheem lassita. Bet dsid ka waldischana ani jcho skrohdela darbu negribboht wehleht.

Berlihnè kā jau leelā pilſehtā dauds tabdu, kam galwa pilna dohmu un rohkai daschureis pawissam greifi paweddabs. Eſhoht vastes grahmotu ſkafitē nejen atrad-duschi 100 dahldern gabbalu eesweestu, ko kahds grab-matos wectā no fulles iſwilzees. Daschureis eſhoht naudas makkelis, zigaru dohſes, mihlakahs gibmihts, ſohbu baddamee u. z. eesweestas otrastas. Sinnams no tahdahm leetahm jau tur neweena ne-ees iſt, bet ja vastes fullaineem tahs ja-peeness, tad ja-aismalſa fudraba graffis strahpes naudas.

— Eelas sehni preksch pahri nedelahn fwehtdeenas nakti, kur wissi pee meera, us Schandarmu platscha us- zehluschi leolu peeminnas stabbu ar weffelu wihru wirsfu. Bjis balts ka no marmora un lohlt smalli isrohtahis, ta ka laudihim pa lobgu raugotees bijis ko vabrihnitees. Bet nezik ilgi te polizeja bjsufi klaht ahrdiht nohst tahdu gohda shmi kas bes waldischanas wehleschanas zesta un ahrodt baltais marmers yahrmehrtijees par — Jneequ.

— Kahdam fungam no weena pilsehta us ohtru bran-
zohz gaddijes nakhz zaur qaxru fastanu aleju. Eerau-

dsjis, ka aitas galwas noduhruščas nemmabs krimst
fakaltuſchohs kaſtanu abholus, iſkäpits no ratteem un
gannu waigajis. waj tas effoht preeſch aitahm labs.
Gans paſmedamees atbildejis „kad tik wehl wairahk
ſchihs mantas buhtu! Ihsa laikā tē ſawas aitas treknas
nobarroju, ſlimmahn atkal ſchee abholi irr tahdas pat
ſahles, kā ruhks ſchnapſis paſlimmam wihran.“ Kad
to dsird un apdohma zif pec muhju mahjahm wehl tahdu
tukſchu weetinu, tur negahdnecla faimneeks it ne weenu
lohjinu wehl nau wihschojis eestahdiht — waj tur nebuhtu
padohms jadohd, laj jel kaſtanu labbu pulku dehſta, tur
buhs er laiku jumteem oiswehſſch, ehſam pret ugguni
ſargs, paſcham jauka ehna un aitinhm treknas weſſeligs
kumohſe.

Reitlinas pilsehtā par seemas laiku, kur sneega pālags dseedonu putnīcem behdu deenas dorra, stipri us to gahda, ka scheem nabadsīcem tohp palihdsība sneegta. Kātrs nama tehs leek preefsch winneem maišes drusžinas kohpā wahkt, skohlašehrneem us wissuzeetako tohp pēteikts tohs ne-aistikt, turklābt arri no pilsehtā russes daschu dahlderi preefsch tam atwehl, laj putnīcem graudini warapt kaisiti. Tee kaulini finn, ka ar to few pascheem leelu labbumu frājhābs, jo pehzahk schee paschi putnīai tur, kur tehs kohpa, atkal wissus tāhryinuš lāukōs un dāhrsōs ranga isnihdeht. Tā tur, un kā tad pēc mums?

Minkenes vilsehtä kattolu professieers Dellinger
isdevis raffsu, kuryä peerahda, ka sapulzeltee bishkapi
Rohmä, fad arri gribbetu, nebuht nespeljohht to nospreest,
ka pahwesta tehws nemissigs, jo bishkapi wissi kohpä
tatschu effoht un paleekohht grebzigi, missigi zilweki.
Tabdu spreediumu newarroht gaidiħt, ka wissi tam laj tizz
un klausa.

Englantē taggad tabdi pafchi sagki, fà preefsch 10
gaddeem Wahzsemme, fabf sawu amatu kohpt. Ko doh-
majeet? kur tik kahdē feenischis ar garreem larrajoscheem
matteem pa celu eet, tur nemannoht bissi libis faktuei
gresch nohst un var dahrgu naudu pahrdohd. Ram nu
wehl kahda kohdetu bij peeseta, tam tas weeglahk pa-
zeeschams, bet kas ar fupleem pafcha audfinateem matti-
neem iseet zeerebt na japhernahk fà struppmatei mahjā,
tai tik irr behdas.

— Liverpubles pilsehtā kottolu basnīzā aksal leela
nelaime notikkuži, kahds peedsehris vihrs trakkodams
fahjis blaut „ugguns, ugguns!“ un wissi sapulzinatee
derwusches ko spēkdamī laukā. Kahdi 15 us weetas
samihhi, bet douds wairahk lohti eewainoti. Sinnams
ugguns sauzeju jau gan dsehībē.

Parise laudis wehl arweenu gar nokanto Noir darbo-jahs; bet wehl wairahf gor Rochefort k., zaur kurra awisi nelgime zehlufoes un kas pehz tam weenā nummura wiffu Frantsku semini ussauzis, loj jel nu reis kabjäc zellahs un beswainigi islectahs affinis peemekledami wiffu lagga-dejo waldischanu nokrattahs. Likkumu fpreedeju pulks

us ministeru preekschā zelschanu irr atwehlejis, ka buhs Rochefort l., kas gan walsts runnas wihrs irr, par tahdu aplamu darrischau teesā nemt. Schi nu irr spreeduſi, ka Rochefortam buhs 6 mehneshus zeetumu dabuht un 3000 franku ismalkaht strahpes. Ta prozeſſe par Bonaparta prinzi gan til nahloſchu mehneph fahkſees. Pee pirmahs isklauſinaſchanas kahds teefas kungs winnu jaujis: ka tas nahzis, ka winsch effoht us Noir ſchahwis un newis us to ohtru kungu, kam ka ſakkoht, pistohle bijus rohkā. Prinzi atbildejis „tayehz ka ſchis agrahk effoht rupju wahrdu dubreenu mannijs, ne ka iſzeltu pistohli bijes.“ — Ollivier miniflers lohti ſmalki weddahs arri pret wiſſem awiſchu rakſtitajeem; ſawā mahjā eeriktejis iftabu, kur katu laiku awiſchu rakſtitaji ware anahluſchi dabuht ſinnah, ka ſchi waj ta leeta ſtahw, laj laffitajeem ſlaidru ſianu netruhku. Vaſcha ministera brählis Adolfs katram ar wiſſu ſmalku ſinkas ifdalloht.

Varihse. Rochefort l., kam waldifchana par winna ne-apdohmigeem wahrdeem awiſe strahpi nospreeduſi, mas par to ko behda. Winsch til lab ka waldifchana ſinn, ka ar ſcho strahpes ſpreedumu negribb ihſti no teefas nemt. Patlabban ifluddinati jauni likumi preeksch awiſchu grebzineekem un jazerr ka wezzus pahrlahpejus gan wiſſus apſchelhlohs.

Spanija Vihgus juhras lihži ſtupri taggad strahda gribbedami 14 kuggus, kas preeksch 160 gaddeem karra laikā tur pogremdeti, wilkt ahra. Sinnams to ſapuufchu ſohku deht to nedarritu, bet ſchinnis kuggōs torefi bijuschi eelſchā kahdi 1500 millioni naudas. Kad to warretu ismalkaht! Leela puſſe irr apſohlita beedribai, kas gar to darbojahs, masa puſſe paleef waldifchanai. Buhtu arri labbi.

No Rohmas mas ko no jauna dſird, til to, ka ar katu nedelu to baſnizas tehwu ſkaitlis aug, kas negribb wiſ dubloſ lihds brift, kur ſitti tohā eemeku. Wahzemmes bihſkapi ſawā ſtarpa norunnajuschi ihpachu rakſtu preekschā liht, ka pee nospreeschanaſhm buhs bihſkapi balſus newis pehz galwahm ſkaitiht, bet pehz draudſes lohzeiktu ſkaitta, furru ſchee bihſkapi aiffahw. Pa pahwestam gribboht eet douds tahdu, kam it nekahdas draudſes nau un ſimts tahdu, kam kohpā ne-effoht til leels gannams pulks, ka daschan weenam, tas ne-effoht tafniqt.

— Austreeſchu Keſarene wehl arweenu pa Rohmu dſhwo, neſen winnai par gohdu leelu lapsu jakti noturrejuschi, kur wiſſem bijis ko pabrihnites, redſcht zik mannigi keſarene proht jaht un pa grahwu grahweem lehkt. Iſgahjuſchu fwehtdeem pahwefte ſai deewa maift dewis.

— Daſch no ſapulzeem bihſkapeem pahwefte deewsgan galwas greefchanas darra, ta ka ſchis gribbetu weefus zik ahtri ſpehdams mahjā ſuhtih, mafſajoht arri dikti pulka naudas, wiſſus gohdam uſnemt, dſird ka pa draudſehm leeloht atkal dahwanas laſſiht.

— Preeksch nezik nedehahm mirra Rohmā kahds Lutteru kungs; atraitne to likka us litteru kappeem paglabbah un gribbeja peeminas akmini liht ar teem wahrdeem „ſchē duſs eelfch Deewa u. t. j. pr.“ Bet baſnizas polizeja negribbejuſi to laut fazzidama, kas ne-effoht katoliſ, tas newarroht eelfch Deewa duſſeht. Atraitne nogahjuſi til pee Bruhſchu walſts weetneeka un tas ihseem wahrdeem us weetu to atkant pawehlejis un tuhval tad arri notizzis.

Italijas ministeri rauga apgahdah, ka warretu walſts parodu naſtas weeglinah tefi wiffas lauſchu ſpāidifchanas zaur jaunahm nodohſchanahm. Zerre ka dauds labba no tam zelschotees, kad til lihdschinnigahs nodohſchanas pehz ſahrtas veedſibſchoht, jo leels pulks effoht tahdu bijis, kas it neko nau mafſajuschi un katu reiſ ſinnajuschi paſlehptees, kad preeksch walſts labbuma kas jadara.

Wiñnes awiſes mas par to preezajahs, ka Dalmazijs dumvis isbeigts, ſafka ka tā nemeeru nižinah ne-effoht nekahda ſkunſte. Dumpinecki gan effoht cerohſchus ſee mallas likuſchi, bet til tayehz, ka agrahk jau bijis apſohlihts, ka tohs drihs dabuhs atpakkal. Un par ko gan teem tahdas leelas „ſtahdes atlihdsfinaschanas“ tappuſchas ſohlitas un mafſatas? Waj par to, ka paſchi ſawus nammus tihschi aifdedfinajuschi? Tahdai apmeerinaschanai truhſtoht grunts, kur zeeti wajadſejis leetu nemt, tur dohmojoht ar glaudifchanu pahrgalwneekus veelabbinah. — Keiſars 3 no ſameem ministereem atlaidis, rauga nu atkal jaunus weetā dabuht, kas winna dohmas gribbetu ifpildiht un buhtu arri ſemmei pa prohtam.

No Jeruſalemes rakſtu, ka 8. Dezember, prohtī tā deenā kur ſwehto tehwu ſapulze Rohmā ſahkahs, kattoļi par to gahdajuschi, ka arri Jeruſalemē ſchihs deenas gohdiha atſpihdeja. Bijuschi 2 leeli ugguns wahrti taſhi, weenōs ſtahwejuſi pakahrtu pahwefte zeppures ſihmc, oħtrōs leela ſiids. Marijas wahrds bijis ar affu gorreem bohſtabeem rakſtihts. Pee Pilatus namma bijis ugguru rakſts: „Tu effi Pehteris un us ſcho akmini es ſawu draudſi gribbu uſtaſiht.“ Tapat arri Betlemē kattoļi nammi ſpihdejuſchi uggunis.

Egiptes wižekelninsch us ſultana 3 reiſ zaur telegrifu ſuhſitu preepraffiſchanu ſahk ſawus karra riħlus iſdoht laukā. Effoht atſuhſijs 2 wezzus brunnu kuggus un labbu teefu oddatu ſlinſchu, bet arri lihds to rehſi-numu, ko tas wiſſe mafſa, prohtī 78 millionus. Bet ko nu lihds, dſird ka paſtarbam atkal 5 jaunus kuggus kluſſu apſtellejees. Kad til tur nezelſees ſtipra ſanibſchana!

— Patrui to: Pehz jaunas aprehkinaschanas pāwiſſam wiſ ſemmes gan buhs kahdi 1228 millioni zilwelu. No ſcheem iſ gaddus miſt kahdi 33 millioni, iſ ſtaundas gandrihs kahdi peezi tuhſtoschi.

Amerikas Pitoburgas pilſehtā kahds kungs us balli iſſohlijis dahgu ſelta gredſeu tam danzotaju pahrim, kas

wissu ilgahk spēhs walzeh; 12 pahri mesdejuschees un til ko musikis sahzi s̄pēhleht, laidufchi kahjas wallā. Pehz 26 minutehm 4 pahri jan bijuschi aykussuchi, pehz stundas til wehl 4 pahri greefuschees, pehz 3 stundahm til wehl 2. Danzouschi wehl libds 5 stundai, musikanteem nokuhstoht assins sprahdīs pa naggeem, bet kas to raudsīhs, te us reisi weena no danzotajahm nogibbusi un nu ar leelu trohksni nessuschi gohda moksu uswinnetaju pahrim. Bet schee nau wairs s̄pēhjuschi mutti paplahtih, kahjas bijuschas uspumpuschas kā blukki, bijis kurpes ja-fagreesch, los nohst dabuhn; paschi gullot fslimi. Te tem nu irr alga par pascha traklmu! Tadhi til buhtu ja-leel pee flutsheem.

— New Yorkas pilsehta irr warren seela bohde, kas Stewart k. peederr. Tur ikdeenas teffa gar galdeem prez̄es fneegdamti kahdi 1500 bohdes sessi, 9 peeteek til nau-du fanemmoht, 25 skrihweri roksta galwas nodubruschi, 30 durwu fargi paffe, ka kahds ne-aismirist aismassaht. Zaur zaurim pa deenu pahdohdoh prez̄es par 90 tuhkt. rubt. Kur tā zehrt, waj tad tur skaidas ne-atlehks?

No schi pascha pilsehta nu irr finnas par juhru at-s̄frejhjuschas, kas tā skann: Jaunagadda deena Amerikā irr gruhta deena, kas to pahzeetis warr few labbas laimes wehletees. Ihpaschi jo angstakā weetā un amata kahds slahw, jo wairahk winnam ja-isturr, katram laimes wehletajom rohku fneedsht un pahri wahedu atbildoh. Wiesgruhtaki eet presidentam, tam kā semmes waldineekam irr jasanemm augstū un semmi. Presidente ar sawu lalu-lu draudseni nostabjahs leelā sahle un blakku tam kahdi labbi drangi, kas pascham peekubstoht warretu sawas roh-kas paschaut vulkā. Patti bij argebrusj sawu jauno dahrgo kleiti un nu sahkahs gruhtais darbs. Paprekschu nabza fweeschu semmu weetneeki ar sawahm ga-paschahm, kots sawadā apgehrbā, tad ministeri, teešaēlungi, bag-gati un pehdigee nabadsinai. Pa laimi presidentam nau-ne wahdinsch jarunna, pasneids til rohku un laisch gar-ram, laj par ohtrahm durwihm atkal eet mahjā. Wissu-firsnigahk s̄horeis effoht rohku speedis Wahzsemmes weet-neekom, bet tas arri vats pirmsais bijis un rohka wehl nenokussi.

Australija un Kalifornija libds schim dauds tikkā daudsinatas tapehz kā abās weetās dauds selta atradda. Sinnams pa pulku dosch iſstrabdajahs un nabags bijis nabags polifka. Bet taggad abas semmes gohdā fabk kahpt zaur sawu flawenu semmes kohpschanu. Jau bri-nijamees kād dsirdejam, ka Australijā kahds fainneeks iſ-audsinajis kartupelus no 5 mahrz. fmagguma un newis kahdu weenu, bet wissumas kahdu 500 tahdu. Taggad lassam no Kalifornijas, ka tur isg. goddu bijuschas wihna obgas redsamas no 14 mahrz., zitrohni no 3 mahrz.; aholi kā labba sehma galwa, kahpostgalvinas no 25 mahrz., leelabs no 2 pohdi swarra; leelakais kribis irr svehris 13 pohdu, s̄hpolu tehws bijis 22 zellas resnumā,

mohres no 10 mahrz., un kartupeli wairahk kā pohdu fmaggi. Labbas salmi bijuschi no 3 affer angstumā. Tad tad fainneeki! Braffi jel tawai fainneezoi zik leelas winnai kahpostu galvinas bija? bet kahdi tad arri winnas lezzefki bija? Sinnams tur Amerikā jau nekad fainneeks nestribdefees fainneezet pretti, kad jaunu lezzektu waijaga, mehfsli jadohd, labbas seħħlas ogri ja-eegahda-jahs u. t. j. pr. Kad tad nu nahk floht augliga semme, filta fanlite, zaur juhras tuwumu mehrens un audseligs gaħs, tad semmes kohpeju gohdu daudsina tuwu un tablu.

S.

Par d'simtu mahju pirksschanu Widsemme.

No 23. Juli 1869 — 23. Oktoberim 1869.

Pahrdewja wahds:	Muisħas wahds:	Il dahldeu:	Il maſsaħba:
Bock	Perrimois	125 d.	172 gr. par 20,017 rub.
Strik	Surkoppo	236 "	642 " " 47,359 "
Strik	Wanna Boido.	133 "	337 " " 27,254 "
Ditmar	Wendjomois	346 "	1270 " " 68,010 "
Wulf	Mönistomois	260 "	544 " " 38,400 "
Grote	Karotamois	166 "	246 " " 27,808 "
Schulz	Kofferamois	28 "	— " " 4,200 "
Maidell	Löwimois	9 "	12 " " 1,150 "
Sengbusch	Boesemuischa	18 "	55 " " 2,884 "
Sengbusch	Launekaln	26 "	— " " 3,900 "
Strik	Pallamois	21 "	77 " " 3,300 "
Stokelberg	Toloma	89 "	237 " " 11,465 "
Moller	Kwellemmuischa	71 "	94 " " 6,850 "
Willboas	Kurrista	21 "	22 " " 3,824 "
Wibtinghoff	Toloma	54 "	105 " " 6,680 "
Schrenk	Pühbajerw	270 "	476 " " 43,350 "
Löwenstern	Löwimois	80 "	178 " " 13,891 "
Kründener	Enselmuischa	17 "	34 " " 2,433 "
Ditmar	Uus Wendjäm.	65 "	307 " " 12,948 "
Zur Mühlen	Arromois	19 "	36 " " 2,900 "
Siewers	Zehsu pils	70 "	167 " " 12,085 "
Magnus	Bikkere mutischa	47 "	103 " " 6,751 "
Medem	Stukmann m.	431 "	700 " " 73,584 "
Verens	Bersones pils	125 "	265 " " 16,005 "
Bock	Podimois	50 "	32 " " 8,400 "
Kründener	Enselmuischa	54 "	46 " " 8,160 "
Wibtinghoff	Kabbal	161 "	458 " " 26,452 "
Noth	Pillkissemois	164 "	360 " " 21,541 "
Meendorff	Ranikemuischa	73 "	88 " " 11,849 "
Hübbenet	Steenesmuischa	412 "	695 " " 68,812 "
Seeberg	Tammisimois	30 "	116 " " 6,260 "
Borch	Siggulda	1032 "	496 " " 149,940 "
Schröder	Burneek	146 "	194 " " 26,310 "
Willeboas	Kurristemois	89 "	221 " " 13,716 "
Schröder	Kohkesmuischa	764 "	1081 " " 111,000 "

5811 d. 46 gr. par 909,488 rub.

Dahlderis, zaur zaurim reħxha joħst, makħa kahdu 156 rub. f. 23. Oktb. 1868 — 23. Jan. 1869 4820 d. 70 gr. par 790,869 r. 23. Jan. 1869 — 23. Apr. 1869 2389 " 68 " " 344,003 " 23. Apr. 1869 — 23. Juli 1869 4352 " 5 " " 665,971 "

Tad nu schinni pehdejā gadda zejturtiñi dauds wairahk zeematu semmes tizzis pirkts ne kā prekkhejjes trihs

gadda zetturtsnōs. Kad wehrā leekam, ka mums Widsemnekeem wehl nupat 2 tukhi, gruhti goddi bijuschi, tad gan jabrihnahs, ka lautini tomehr tik stipri pirkuschi.

Ta leeta ta isskaidrojama. Kad weens zeemats jeb arri wissi weenos muishas zeemati teek pahrdohti, tad ta issfluddinachana zaur Widsemes gubernas awisehm tik ahtri wehl newarr notift. Popreelch vee tefahm daschadas leetas ja-isdarra, ka loj pirkums buhtu patahwigs us behrnu behrneem. Schee pahrdewumi, ko laffitajeem te esmu preeschā zehlis, jan ograph notikuschi, bet taggad tik zaur gubernas awisehm teek isfluddinati.

Laikam tad laffitaji paschi prattihis, kadeh teem aheem badda gaddeem laiks nahks, furrā mas ween gaddifees to pahrdohtu zeematu, kas teek issfluddinoti. Jo kur zilweki badda gaddā naudu loj nemm pee pirkchana?

Scheh nu gan irr, ka zeematu pirkchana zaur teem truhkuma gaddeem drusku buhs pakoweta. Jo to gruh-tumu eegaumedami, ko Latweeshu tauta ilgu goddu sumtenus zeetus, gan sinnams no firds wehlejamees, loj tas atschanas laiks jo drihs un jo pilnigi klah buhtu. Un bes grunteeku buhchanas atschana pilniga newarr buht.

Bet ja mehs Latweeshi Widsemimē un Kursemimē skattamees us saweem nahburgeem, us Zggau neem waj us Piinneem, tad tak atskahrtiim, ka avghelkojamees, ja furnam. Jo mums zaur teem aheem truhkuma gaddeem tak zits nekahds taunums nau usbruzzis ka tas, ka zeematu pirkchana warrbuht drusku teek apkaweta. Mums tak slawehis Deews ar baddu nebij jakoujahs. Bet Zggau un ihpaschi Pinni zaur baddu breesmigi zeetuschi.

Diwi ismissuschi.

(Skatt. Latv. Aw. Nr. 3.)

"Kungs, nahzeet man libds us winnu bohti, dsersim abbi kohpā kahdu ruddeli wihsna un pee tam isslahsteet man sawu likteni. Ja Jums patiksees, es atkal labprah Jums sawu isteikshu. Bet eepreelch jan fakku, te uhdent Jums nebuhs lehkt. Es esmu baggats, bohti baggats wihs, un ja tik ween tahs wainos,zik Juhs pirmahk peeminnejaht, tad Juhs meitai wairē newaisjaga gruhti strahdaht. Juhs abbi buhfeet po=ehduschi un nealkseet."

Wezzajs raudadams kahwahs peerunratees. Gegahja abbi schenka istabā. Drihs pilnas glahses bij preechā, un nu weens ohtru uslnhkojabs pee lamju gaischuma.

"Mans liktens irr drihs isslahstihts," wezzajs no wihsna eepreeginahs usfahka. "Es esmu kaufmannis, bet laimes-mahmina manni nehusojo sawā klehpits; man pascham nebij mantibas un es mihsleju kahdu nobaga meitai. Tadeh arri nekad sawu pascha andeli neworreju esfahkt, bet deeneju pee zitteem kungeem par bohtselli un

rakstu weddeju, libds kamehr heidscht manni wairē ne-warreja bruhkeht, jeb rikrigaki fakkoh — negribbeja bruhkeht un jaunalus speklus nehma manna weetā. Kautschu nu pahrtikschana gan bij paknoppa, tad tomehr manna familjas dīshwe bij jauka un laimiga. Manna seewiaa bij engelis vilna mihsleibas, labfīridibas un lehnprahibas, deewabisiga, strahdneeze un ustizziga, par tahdu paschu ta tad arri sawu weenigo mettinu usaudsingi. Bet zaur flimmibū un wezsumu esmu taggad gruhtakajās behdās eestidīs, un manna sinnama-firds to ne-atlauj. ka tas labbakajās behrns wirs semmes preelch monnis wezza, ne kam leeti derriga zilweka azzihm redsoht loj nokaujahs. Mannas deenas jan teefham drihs skaititas, tadeh schehligajās Deews man peedohs, ja sawai dīshwibai kahdas pahri deenas jeb nedelas pats atrauschi un zaur to manna Betty dīshwibū un wesselibū ustureeschu."

"Wezzajs! Juhs esheet laimigs wihs," jauneklis isfauzahs. "Es wehl neweenu laimigaku ne-esmu atraddis. Ko Juhs nelaimi fauzot, tas iri neeks. Tai nelaimei jan taggad ibsti un pawissam irr valihdschta. Niht agri tai-fischu testamenti un eezelschu Juhs par sawu mantineeku. Bet mannu nahwes stundu par weenu deenu pa=ildsinafchū, tadeh ka ar Juhsu Betty gribbu eepasihtees. Gribbu wehl zilweki-behrnam, kas to wahrdū "zilweks" pelna, eeskattitees azzis, pirms no schihs pasaules schķirrohs."

"Bet, kungs, kas Juhs tik jaunus jan tik nelaimigus padarrijis?" wezzajs wihs schehlu mu pilns eesauzahs.

"Kā dohmaju, manna tehwa baggaliba. Es esmu pirms Londones kaufmanni weenigs dehls, un arri kaufmannis, tapat ka Juhs. Kad sawu wahrdū Jums minneschu, tad tas nebuhs Jums fwesch, un Juhs buhfeet pahrliezinati, ka pateestbu runnajis. Preelch peezī gaddeem nomirra man tehws un atstahja warren leelu manfibū. No tahs fundas no wihsen zilwekeem, kas ween tik ar mannihim darrifchās stahweja, tappu es apmel-lohts, peewilts, peekrahys un apsagts. Libds tam biju usaudīs fā nefamaitohts behrns, no sawas mohtes biju montojis winnas mihsstu, mihsleibas pilnu firdi un labprah ustizzejū kātram zilwekam. Ar gohdigeem, labbeem zilwekeem gribbeju mihsleibā un draudīsbā dīshwoht, bet atraddu tik leekulus un nelgas, kam mihsleiba gan mutiē, bet schults firdi, kam zittadas dohmas nebij. ka tikkai no mannihim naudu isdabuht un us manna rehkinumu prezīgas deenas few sagahdatees. Draugi, jeb rikrigaki blehschi, ko es par drangeem turreju un kam es ar wihsu sawu firdi ustizzejohs, manni peewihla un išmehja. Sauza manni par labbu dumju puishelt. Bet ar laiku manna ažs siyprinajahs un libds ar to firds pildijahs ar ne-ustizzibū. Beidscht ažis usmesdams jan pahrmanniju karu kravneeku. Es faderrejohs ar kahdu baggatu, īmalki mahzitu montineezi un gribbeju ar winnu dohtees laulibā. Preelch winnos es gribbeju dīshwoht un mirt; jo es winnu mihsleju ar pirms schķihslo mihsleibū un dohmaju,

ka winnas preettimihlestiba manni aksal atlabbhos. Bet drihs — drihs man bij ja-otsihst, ka gekkim tik sawi ehmi patihk, jo winna wissus wihrischkus pee soweem gohdatteem gribbeja pecjuhgt. Tadehl es wianu atstahju un iswhelejohs kahdu kohschu nabaga behrnu, mihlu newainigu balloditi, par sawu dshwes engeli. Bet ak! es wianu atraddu reist zitta jaunekla rohkas. Man winna bij mihestiba fohliju, bet melloju, laj warretu par baggatu gafspaschju tapt. Ta peewilts un peekrahpts es padewohs doschadeem preekeem, un fahlu reisoht; bet ko atraddu? Wissur tahdu pat neskaidru dshwoschanu, wahrgu buhschanu, pohtsu un nelaimi. Beidsoht schibs fauless dshwe, negantiba, behdu perrekis, man breef-migi atreebahs un es apachmohs no winnas fchirtees, un tanni azumirkli, kur es to gribbeju isdarriht, mehs abbi satikkamees."

"Nabaga jauneklis!" wezzajs behdigi fazzija un assoru pehrle noritteja pahr winna waigem. "Zik gauschi es Juhs noschebilo! Pateesi, es nabaga wihrs esmu laimigahks bijis ne ka Juhs. Man bij weena mihtige feevina un mudra mitina; abbas tikkumu pilnas no mihs Deewa pefschirkas. Weena no winnahm pee mihs Deewa jau aksal atpakkal gohju, un ohtra arri tur aiftiks. Es sawu Bettu pasihstu. Winna sawus tikkumus un gohdigu prahku poturrehs lihds beidsamai dwashas wilfchanai."

"Klousetees, wezzajs, fakleet man sawu dshwes-weetu un atwehleet man Juhs meitu rihta uswefleht. Es gribbu redseht, waj Juhs pateesibu tunnajuschi. Bet dohdeet orti man sawu gohda wahrdi, ka Juhs sawam behrnam ne ar puschuplehstu wahrdi, ne ar kahdu usluh-koschanu nedobfeet sunnaht, ka es baggats wihrs esmu." Wezzajs sneedo winnam rohku un fazzija: "Labbi, schi ir man gohda wahrdi. Man lohti mihsli, Juhs pahleezinah, ka pateesibu tunnajis. Manni sauz John Smid un manna dshwes-weeta schi us schi zeddeli ushibmeta." To fazzidams winnach iswiska papihra lappu no kabbatas un eedewa jauneklim.

(Uf preefchu wehl.)

W i s d e g g u n s .

Satiku wakkar schinnipus Kalnakrohga Bumbulu Johni, Kippara Mikku un Sesku Pehtschu, wissi trihs leekahs brangā duhschā, bet schaunas wisseem tahdas pastihwas. Gribbu Deewa palihgu padewis ect garram, jo ar dsehruscheem labprah netihk runnahk, te Kippars manni eraudsijis nostahjabs zellā un kahjas isplehtis falka: "Nu, Wisdeggunit, labbi kad tewi fateku, falki jel man, kam tad mannu seewu ta preefsch wisseem laudihm esji gahnjis?" Es ne no kahda launuma nesinadams jautaju: "Waj es? kur tad? kad tad?" Schis man: "Ja, Kur tad?! Kad tad?! Kas tad gan tur

awises to teizis, ka Kippareene ar Janka Trihni kahwischahs, ka abahm hindraki no johstas sprahguschi laukā? Waj wehl ne-atminni?" Es aksal: Waj tad tu pats to effi laffijis? Nedsu schis jau rauga galwu ar wissu leelo mutti padusse durt un ta paklussu nonurd: "pats gan ne, bet waj tad Lumbaka Ingus ees mellohi?" Praffu tablahk: "Nu, kapebz tad tu pats newihscho awises laffih?" Schis man atbild, ka scha numurs wehl ne-effoht pahrnahzis. Es newarredams mellus eezeest ne-laischu wihreli wakā, praffu: Waj tad effi opstellejees? Ne. Waj pehrn esji turrejis? Ne. Waj aispahrn? Ne. Nu nehmohs rahtees un ta pahtagas kahtu ar wahreem lunkainu taisib: Ne Kipparin tas no tam nahk, kad gan proht dauds rublischus Kalnakrohga isbirdinah, bet ne-wihscho wis to masumu par awischu lappiu aisdoh, tapbz tad arri jaklauja wissi neeki ko kahds Lumbaks isner-rodams pamelsch. Hui! Kipparin, Hui! 3 lappinas taggad gar Juhs gaismoschanu puhlejahs, tiklab Mahjas wejis. ka Baltij. Webstnessis ka Latweschu awises, bet Jums tas bijis nebijis. Greeschu tam mugguru un praffu abus ohtrus, kas mutti atplehtufchi klausahs: Nu fakleet man jel Juhs, Bumbulit un Seskin, zik tad par wissi Juhs nowaddu schogadd irr awischu turretau? Nedsu, weens rauga aif ohtra flehptees un Bumbulis man atbild: Schogad! schogad, newarroht tuhral attapt, bet pehrn, tad jau gan wissi buh schoht laffijuschi, o re to numuru, kas no zeeminu draudses zaor pastes sajuschanu pee scheem bijis atklihdis. Nu man duhsha apfrehjahs, es fakku: Ra? Wissa nowadda, wissa krohna nowadda ne-weena vatti awise? Skaitam jau 52 gaddus, ka swab-hadu lauschu wahrdus neesseet. Waj nou launs, kad daschds dsimios pagastos ik trefchäis mahjas atrohd pa awisei un wessalam krohna nowaddam wehl ar weenu petteek sawas aitu spirras laffoh? Ne, tur newarr kluusu jeest, tahds nowads ja-eeleek awise, laj laudis dabuhn tahdu kumedinu redseht." Nu nehmahs wissi 3 lubgtees, laj apscheljotees un scheem nedarroht kaunu preefsch wisseem, schee man apfohlotees ka buh schoht wissi 3 kohpa tuhral nahlojchu swehdeen few awisi apstelleees, buh schoht arri zittus raudsicht pee tam pedabuht. Dewohs tad ar meeru bet to teem wehl atsweizinadamees fazziju: Siineet ka esmu un polikschu wezzais Wisdegguns.

A t b i l d a s .

J. B. Ep. W. mahjas. Juhs dseefma nel, mahzitajam par pree-mianu sawa laika buhtu bijusi jauta mihsenibus sihme, taggad ta laffitaeem lsfers par dauds nosebbojotees, iurflaht zitti vebz 7 mehnetscheem mellebs un atraddihs dauds wainu. Laj tad labbahl paleek!

M. Br. No Juhs dseefminahm neweena vatti man nederrehs; wai-jaga ihji kretnahm buht eelsfakti un ahriki, laj tahs pa teitai waru ralstos eespraut.

